

Prædiken til 2. søndag i fasten

Matt. 15,21-28

Første tekstrække

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus:

Jesus gik bort derfra og drog til områderne ved Tyrus og Sidon. Og se, en kana'anæisk kvinde kom fra den samme egn og råbte: »Forbarm dig over mig, Herre, Davids søn! Min datter plages slemt af en dæmon.« Men han svarede hende ikke et ord. Og hans disciple kom hen og bad ham: »Send hende væk! Hun råber efter os.« Han svarede: »Jeg er ikke sendt til andre end til de fortabte får af Israels hus.« Men hun kom og kastede sig ned for ham og bad: »Herre, hjælp mig!« Han sagde: »Det er ikke rigtigt at tage børnenes brød og give det til de små hunde.« Men hun svarede: »Jo, Herre, for de små hunde æder da af de smuler, som falder fra deres herres bord.« Da sagde Jesus til hende: »Kvinde, din tro er stor. Det skal ske dig, som du vil.« Og i samme øjeblik blev hendes datter rask.

Matthæusevangeliet 15,21-28

Den 21. juli 2010 i Helmand ørkenen i Afghanistan bankede solen ned fra en skyfri himmel med dens nærmest umenneskelige varmestråler. Jeg stod og holdt om en af mine soldaterkammerater, som jeg for ganske få timer siden havde grinet og pjattet sammen med og sendt afsted på patrulje efter at jeg havde lyst velsignelsen for ham og resten af delingen. Nu stod jeg og holdt om ham – eller rettere sagt, det, der var tilbage af ham, efter at han havde trådt på en vejsidebombe. Underlivet og benene var sprængt i stumper og stykker, og det eneste der var tilbage af ham, var en torso og et hjerte som bankede for livet. Kort tid efter mistede hjertet sin kraft og han døde.

I sådant et øjeblik skriger man til himlen over denne verdens uretfærdighed og falder på knæ i ørkensandet og folder sine hænder i bøn til Vor Herre! Det er til tider et forfærdeligt vanskeligt sted at være eller at blive i modgangens dage, men der findes alligevel ikke noget bedre sted at være for et menneske, end at kunne sige; ”Kære Gud, ske din vilje!”, eller også: ”Jeg tror, hjælp min vantro!” Fordi sådan er det jo, ærligt talt, for et menneske, for dig og mig, når vi selv er derude ved kanten eller ligefrem hænger ud over den, så er den sikre grund borte. Så er afmagten voldsomt tydelig. Og i den må vi så være. Kende og erkende os selv som magtesløse. Men sandelig ikke derfor give os tavsheden i vold. Tværtimod så må vi blive ved med at kæmpe for at sætte ord på. Det gælder i forholdet mennesker imellem. Det gælder i forholdet til vor Herre. Blive ved med at insistere på

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 752, 124 årgang
Marts 2023
ISSN 0901-2214

Guds hjælp. Også når tabene uhjælpeligt har sætter ind, så alligevel med ord og bøn, gennem gråd og suk, ja, og klagesang, blive ved med at vende os mod Gud og hinanden. Meget ondt kan, som Jesus siger det, kun drives ud ved bøn!

Sygdom og død er jo et alment menneskeligt livsvilkår, som vi ikke kan løbe fra, selvom mange af os, især når vi er kommet op i 50 års-alderen, tror at vi kan, ved at løbe det ene marathont efter det andet, men lige lidt hjælper det, dø skal vi alle sammen!

Men hvorfor skal vi så igen og igen trættes med den ene helbredelsesberetning efter den anden, hvor Jesus helbreder og genopvækker døde, når vi under alle omstændigheder skal herfra, og i øvrigt ikke oplever dødeopvækkelse som vores virkelighed eller for den sags skyld at vores kære med diagnosen uhelbredelig kræft bliver raske, når de beder til Gud om at blive raske?

Er det fordi vores tro er for svag? Eller er det fordi Kristus ikke mere er iblandt os, altså fysisk iblandt os? Dertil kunne man så svare, at han dog stadigvæk er iblandt os, i kraft af Helligånden, og den virker som bekendt, hvor den vil og sjældent hvor vi vil! Hvis vi bekender, at vores tro er svag, så står vi jo allerede i det rette Gudsforhold; for vi er skabt i hans billede og dermed også underlagt hans nåde. Det er ikke os, der er i centrum, men det er Gud, der er vores centrum. Således forholder det sig også med troen. Vi skal ikke tro, at det er vores tro, der løfter os ud af sygdom eller død, eller at det er vores tros kraft, der kan skabe liv ud af intet. Vi tror stadigvæk, at troen er noget vi skal præstere. Men det er jo i paulinsk og luthersk terminologi at gøre troen til en god gerning. Vi må indstille os på, at vi i den forbindelse intet kan. Vi kan kun modtage det, som Gud skænker os.

Taler jeg så for, at vi ikke skal tro? Overhovedet ikke! Jeg taler for at troen forbliver tro og at vi ikke gør den til en overbevisning af den slags, som er urokkelig og indiskutabel. At være urokkelig og

indiskutabel er ikke troens natur. Bliver den det, så har den overskredet sin egen grænse. Troen er noget levende. ”Vor tro er den forvisning på, at vi Guds nåde have”. Her siges det kort. Tro og vantro går hånd i hånd. Uden Guds nåde kommer troen – altså Guds tro – ikke i nærheden af os!

Men hov, er det ikke lige præcis, det som sker, når den kana’anæiske kvindes tro bliver hørt af Jesus og datteren bliver rask? Jo, det sker, fordi Jesus vil det, men også fordi Jesus ser en tro som sprænger alle rammer, fordi det er en lydige tro i selvforglemmelse og i tillid til Jesu tro. Det er ikke underet der er underfuldt, men troen der skaber underet og handlingen. Og det er vel at mærke Jesu tro på den kana’anæiske kvindes tro, der udvirker det, vi kalder et mirakel, som netop stiller kvinden åben over for troen i form af bønnens udstrakte hænder, som åbent modtager alt af Guds nåde.

Kvinden vi møder i evangeliet i dag, er dybt fortvivlet, og hun er selv mere end rigeligt klar over det. Det vil enhver være i den situation. Men Jesus ser i grunden fortvivlelsen i ethvert menneske, og han er kommet som et alternativ til den.

I sin adfærd og i sit ord viste han barmhjertighed ved at sætte sig selv til side, ved at ofre sig. Sådan kender vi ham. Sådan er hans liv en barmhjertighedsgerning, som ender med, at han må ofre sig selv, og sådan ender han også med at ofre sig i den beretning, vi har hørt i dag. Men i dag er det, som om rollerne til en start er byttet om. Jesus er i begyndelsen den, der holder på reglerne. ”Jeg er ikke sendt til andre end til de fortabte får af Israels hus” Og kvinden er i begyndelsen den, der har taget offeret på sig. Det er på vegne af datteren, at hun henvender sig til Jesus. ”Forbarm dig over mig, Herre...”, og ”Herre, hjælp mig!” siger hun. Det er selvfølgelig rigtig nok, for hun er mor, og vil gerne have hjælp til sin datter, men strengt taget er det jo datteren, der har brug for hjælpen og ikke moderen. Det er datteren, han skal forbarme sig over.

Med sin trosihærdighed fastholder hun Jesus på, at han er den, der må og skal hjælpe hende. Hun lader ikke regler og bestemmelser eller uhøflighed og fornærmelse ændre hendes liv og få magten over hende. Hun udviser en troslidenskab, der blæser på alt andet, end det hun tror på, at datteren vil blive rask. Med sin tro vender hun Jesu vilje til sin. Han siger det selv: ”Det skal ske dig, som du vil”. Historien om denne fortvivlede mor fortæller, at tro er en levende størrelse; at tro i den grad er knyttet til menneskelivet, at livet ikke kan tænkes uden tro. Derfor er det vigtigt ikke at tro på hvad som helst. Et menneskes tro giver sig til kende alt efter den situation, hun eller han står i. Kvinden var fortvivlet, og derfor ytrede troen sig hos hende, som den gjorde, men hendes tro var den samme i den forstand, at den var det faste holdepunkt i hendes liv. Derfor kan vi lære af hende, hvad tro vil sige.

I sidste ende vidste kvinden, at hun ikke kunne holde sig selv fast på sit liv, men at hun måtte have Gud til at gøre det. Ganske vist siger Jesus: ”Kvinde, din tro er stor” eller som han siger et andet sted til en anden kvinde: ”din tro har frelst dig”, men igen: også frelsen er et gensidigt fænomen. Der bliver ikke nogen frelst, uden at Jesus vil det og frelser.

Vi skal høre historien om kvinden med den dæmonbesatte datter i lyset af historien om Jesus, som vi kender den fra påskens begivenheder, og det er det, som denne beretning vil have os til at gøre. I påsken kom hans barmhjertighed til udtryk ved, at han ofrede sig og gav sig selv, for at vi kunne leve. Her var det ham, der insisterede på at livet skulle sejre i kampen med døden; her var det ham, der fik sin vilje. Her får vores tro noget håndgribeligt at tro på.

Vi har hver især vores fortvivlelse at bære på, men med budskabet om livets sejr over døden, sådan som vi har hørt det i dag og skal høre det igen til påske, skal vi ikke længere bære fortvivlet på fortvivlelsen, men bære den i tro. Og det kan og skal vi, for at komme til tro vil sige, at vi forstår, at troen

kommer os i møde, nøjagtig som Jesus kom den kana'anæiske kvinde og dermed datteren i møde, med sin frelse. Når vi tror det, får vi et andet blik for den tilværelse vi lever. Også et andet blik for underet, at vi nemlig fatter at det er tegn på, at Jesus er den, han er. At vi forstår, at underet i sig selv er troen underordnet.

Først ved at stå i troen forstår vi os selv og verden, og at det største under er livet. Uanset dets beskaffenhed; om det så er elendigt og angstfuldt eller ved at nå sin afslutning og det lader os alene - uanset om vi befinder os i Danmark eller på slagmarken i Ukraine eller i ørkensandet i Afghanistan, må vi erkende og leve med døden som et vilkår i livet, men det skal ikke få os til at fortvivle eller tvivle på Guds nåde, for Gud er kommet os i møde og han kommer os stadigvæk i møde i ordet såvel ved badet og som ved bordet. Her giver han os del i sin tro og sprænger grænserne for de vilkår, der er vores ved at sige: "Den, der tror på mig, skal leve, om han end dør". Denne grænseløse kærlighed sprænger alle vore forventninger og fordringer. Den tror alt, tåler alt, udholder alt og svigter dig aldrig. Lidelsens problem og troens kamp ophører ikke, men vi skal forlade os på ham, der er hersker over liv og død og kæmpe den troens kamp, som livet er, ved at give os Gud i vold og vedblive med at gøre det, for det er den tro, der kaldes stor. Gud i vold!

Ære være Faderen og Sønnen og den Helligånd, som det var i begyndelsen, og nu og altid og fra evighed til evighed. Amen

Victor Graeser-Greve

Sognepræst, Skuldelev-Selsø Kirker

Salmer (Den Danske Salmebog):

Nr. 737: Jeg vil din pris udsjunge

Nr. 410: Som tørstige hjort monne skrigte

Nr. 59: Jesus os til trøst og gavn

Nr. 158: Kvindelil! din tro er stor

Nr. 579: v. 6-7 Vor tro den er et lys

Redaktion

Sognepræst
Adam Garff
Gentofte Kirke
adg@km.dk

Sognepræst
Andreas Riis Damgaard
Præstevang Kirke, Hillerød
ard@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvigskforum.dk/Søndagslæsning
- her kan du også
tilmelde dig det
elektroniske nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Vartov — Farvergade 27
1463 København K
vartov@vartov.dk